

Życie Gromadzkie

TYGODNIK SPOŁECZNO-GOSPODARCZY.

Prenumerata roczna 7 zł.; półroczna zł. 3,50 gr.; kwartalna 1 zł. 80 gr.; miesięczna 60 gr. Ceny ogłoszeń: za wiersz garmon-towy lub jego miejsce po 60 groszy; ogłoszenia drobne na ostatniej stronie po 20 groszy za wyraz.

Redakcja i Administracja—Łowicz, Dom Ludowy II-e piętro pokój № 12, — czynna od godz. 18 do 20, a we wtorki i piątki od 11 do 14 i od 18 do 20. Redaktor przyjmuje we wtorki od godz. 18 do 19.

Rękopisów niezastrzeżonych nie zwraca się. Redakcja zastrzega sobie możliwość czynienia skrótów w artykułach.

Prezydent Ignacy Mościcki.

Wkrótce upływa 10 lat od czasu, kiedy Wielki Marszałek po przewrocie majowym wskazał Zgromadzeniu Narodowemu prof. Ignacego Mościckiego, jako kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej, — wkrótce upływa 10 lat od czasu, kiedy prof. dr. Ignacy Mościcki piastuje najwyższą godność w Państwie Polskiem. W okresie tych lat 10-ciu poznaliśmy dobrze Prezydenta. Wielki uczony, mąż szlachetny i zasłużony, — znany dobrze nie tylko własnemu społeczeństwu, ale całemu światu wynalazca, — zyskał sobie powszechną sympatię w kraju, który reprezentuje godnie od tylu lat.

Nowa Konstytucja wprowadziła poważną zmianę w określeniu uprawnień Prezydenta Rzeczypospolitej, obarczając Go nie tylko reprezentacją Państwa, jak to poprzednio było w Polsce, wzorem konstytucji francuskiej, — ale składając na Jego barki wielkiej wagi zadanie utrzymania równowagi pomiędzy władzami państwowymi. Prof. Redslob w książce swojej p.t. „Le régime parlementaire” określa ustrój parlamentarny, jako równowagę władz wykonawczej i ustawodawczej, głowę państwa zaś powołuje do utrzymywania tej równowagi. Wprawdzie w praktyce w niewielu państwach znajdujemy dowody tak pojętego ustroju parlamentarnego, jak to przedstawia znakomity uczony francuski prof. Redslob, — w Polsce jednak tak właśnie pojęty ustrój parlamentarny wprowadzony został nową Ustawą Konstytucyjną, która wyraźnie stwierdza w art. 11-ym: „Prezydent Rzeczypospolitej, jako czynnik nadrzędny w Państwie, harmonizuje działanie naczelných organów państwowych. W ten sposób pojęta rola Prezydenta Rzeczypospolitej obarcza Go specjalnymi pracami i przetrzuca na Jego barki w stopniu bardzo wielkim odpowiedzialność przed historją za losy Narodu i Państwa. Stąd też logicznie wypływa uprawnienie Prezydenta swobodnego rostrzygnięcia o tem, komu powierzyć ma rządy w kraju.

I dlatego słusznie stwierdza publicysta „Gazety Polskiej”, że „...zakres działania Prezydenta obejmuje sprawy ważniejsze, niż rządzenia”.

Widzieliśmy Prezydenta Mościckiego przez prawie 10 lat Jego Prezydentury w chwilach pomyślnych i ciężkich dla Państwa, w chwilach tak tragicznych, jak przeżyte niespełna rok temu miesiące po śmierci Wielkiego Marszałka, — w chwilach tych widzieliśmy w Jego postaci wcielony Majestat Rzeczypospolitej, — Majestat nieugięty przed zrządzeniem losów, górujący nad wszystkim i niosący całemu Narodowi zrozumienie wielkości Ojczyzny przez Józefa Piłsudskiego wyzwolonej.

Dzisiaj nadszedł ten uroczysty dzień w roku, kiedy cała Polska obchodzi Imieniny Jej Pierwszego Obywatela. Ze wszystkich zakątków kraju, ze szkół powszechnych, organizacji społecznych, z odległych wiosek i miasteczek wybiega zbiorowa myśl ku Zamkowi Warszawskiemu, aby w tym dniu złożyć prof. Mościckiemu serdeczne życzenia osobistej pomyślności, którą ze swej strony Prezydent Mościcki pojmował i zawsze pojmował jako pomyślność Państwa Polskiego, którego dobro i rozwój Jego opiece zleciła wola Marszałka, będąca zawsze wolą Narodu. Bo wszyscy w Polsce od niemal 10-ciu lat jesteśmy pod urokiem postaci wielkiego uczonego, pełnej niewysłowionego czaru harmonji między tem, co w prof. Mościckim jest indywidualnego, a tem, co się łączy z życiem zbiorowym.

Dlatego właśnie w tym Jego „prywatnym” dniu cała polska chyli się w głębokim holdzie i dumna jest, że „ważniejsze, niż rządzenie” sprawy państwowe rozstrzyga prof. dr. Ignacy Mościcki.

Zebranie Warszawskiej Rady Wojewódzkiej.

Dnia 15 stycznia r. b. odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem p. Wojewody Warszawskiego Dr. Br. Nakoniecznikow-Klukowskiego zebranie Warszawskiej Rady Wojewódzkiej.

W obradach tych poza członkami Rady Wojewódzkiej oraz przedstawicielami władz i urzędów wzięli również udział po raz pierwszy na zaproszenie p. Wojewody, pp. Senatorowie i Posłowie oraz pp. Starostowie i Prezydenci miast z województwa warszawskiego.

Po złożeniu holdu pamięci Wodza Narodu, Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, przystąpiono do obrad, które zapoczątkowane zostały sprawozdaniem p. Wojewody o ogólnym stanie województwa warszawskiego, działalności administracji państwowej na obszarze województwa za rok ubiegły oraz ważniejszych zamierzeniach na przyszłość.

Sprawozdanie to, dotyczące działalności administracji wojewódzkiej, samorządu terytorjalnego, szkolnictwa, administracji skarbowej, kolei państwowej, poczty i telegrafów, lasów państwowych, ubezpieczeń i t. p. zostało poprzedzone przez p. Wojewodę wstępnym przemówieniem, w którym p. Wojewoda, podkreślając dobitnie i planowo ujęte główne wytyczne polityki rządu z zakresu zagadnień gospodarczych wskazał te linie, po których idzie i nadal rozwijać się będzie działalność władz i urzędów państwowych oraz samorządowych na terenie województwa warszawskiego.

W szczególności na czoło zagadnień wysunął p. Wojewoda sprawę uzdrowienia warunków gospodarczych w rolnictwie, podkreślając konieczność utrzymania warsztatów rolnych na poziomie umożliwiającym ich aktywny udział w całokształcie gospodarstwa narodowego, a co ściśle się wiąże z ożywieniem obrotu w przemyśle i handlu przez wzmoczenie konsumpcji wsi, oraz omówił etapy, które kroczą się w kierunku zmniejszenia rozpiętości cen produktów przetwórczych w stosunku do poziomu cen produktów rolnych, co stanowi jedno z podstawowych zadań obecnej akcji rządu.

W dalszym ciągu Swego przemówienia podkreślił p. Wojewoda sprawę równowagi budżetowej oraz koniecznych oszczędności nie tylko w budżecie państwowym, ale, w równym stopniu w budżetach samorządowych i innych instytucjach prawnopublicznych zaznaczając przytem, że mimo koniecznych redukcji budżetów samorządowych, będzie dążył, aby utrzymać na właściwym, możliwie dotychczasowym poziomie zakres zaspakajania potrzeb w dziedzinie dróg, oświaty, rolnictwa, zdrowia i opieki społecznej między innymi podejmowanie robót drogowych, meljoracyjnych i budowy szkół w oparciu o racjonalne wykorzystanie uprawnień nowej ustawy o świadczeniach w naturze na cele publiczne oraz dzięki możliwości uzyskania z lasów państwowych na ulgowych warunkach kredytowych, materiałów na budowę szkół.

Po omówieniu sprawy koniecznej rewizji dotychczasowego podziału na gminy zarówno z punktu widzenia potrzeb i udog dnię ludności, jak też i oszczędnościowego, p. Wojewoda poświęcił dużo uwagi kwestji zatrudniania bezrobotnych, stwierdzając, że jakkolwiek sprawa ta jest nadal aktualną, dało się osiągnąć pozytywne wyniki w kierunku zmniejszenia ilości bezrobotnych głównie dzięki racjonalnej organizacji właściwych robót, należytemu zorganizowaniu pomocy doraźnej i akcji społecznej, wreszcie, dzięki właściwej selekcji elementu notowanego w charakterze bezrobotnych.

W zakończeniu Swego przemówienia pełnego głębokiej treści i ważnych aktualnych zagadnień, p. Wojewoda wyraził przekonanie, że przez bliższą współpracę i bezpośrednią wymianę myśli z przedstawicielami społeczeństwa znajdzie ich cenną pomoc w realizacji stojących przed nami zagadnień, a po-

rednio zrozumienie i współdziałanie całego społeczeństwa województwa warszawskiego w okresie zmagania się Państwa z trudnościami gospodarczymi ku lepszej przyszłości.

W celu umożliwienia wszechstronnej i wyczerpującej dyskusji w łonie Rady Wojewódzkiej nad aktualnymi, poruszonemi w sprawozdaniu p. Wojewody zagadnieniami, Rada Wojewódzka została podzielona na sekcje ogólną (finansowo-budżetową), rolną, drogową oraz zdrowia i opieki społecznej, w których, pod przewodnictwem pp. Członków Rady Wojewódzkiej odbyły się obrady po uprzednim wysłuchaniu sprawozdań szczegółów, złożonych przez Naczelników odnośnych Wydziałów.

Obrady w sekcjach, w których wzięli żywy i liczny udział również pp. Senatorowie, Posłowie, Starostowie i Prezydenci miast, zakończyły się powzięciem całego szeregu wniosków i rezolucyj, przedstawionych następnie do uchwał plenum Rady Wojewódzkiej.

Ważniejsze uchwały przyjęte jednogłośnie przez Radę Wojewódzką dotyczyły z zakresu spraw związanych z rolnictwem, zalacono Radom Powiatowym dążyć przy zachowaniu równowagi budżetowej do utrzymania świadczeń na popieranie rolnictwa na wysokości budżetów 1935/36; nowelizacji przepisów o przejmowanie gruntów za zaległe podatki w kierunku uproszczenia i przyspieszenia postępowania, zacieśnienia współpracy pomiędzy Warszawską Izłą Rolniczą, a powiatowemi związkami samorządowemi w akcji zmierzającej do podniesienia rolnictwa; zwrócenia uwagi na organizację zbytu produktów rolnych i przychodzenia z pomocą w tym zakresie inicjatywie społecznej; stwierdzono pilną potrzebę zreferowania ludowego szkolnictwa rolniczego w sposób umożliwiający utrzymanie dotychczasowego stanu posiadania szkół rolniczych; celem zabezpieczenia utrzymania i dalszego wykonywania ważniejszych robót wodno-meljoracyjnych przeznaczenie przez zainteresowane powiaty niezbędnych na ten cel kredytów w ramach ich możliwości budżetowych; przeniesienia ksiąg hipotecznych, dotyczących drobnej własności rolnej z Wydziałów Hipotecznych przy Sądach Okręgowych, do Wydziałów Hipotecznych przy Sądach Grodzkich; zrównania kontyngentów buraczanych przydzielanych drobnym gospodarstwom z kontyngentami większej własności rolnej i t. p.

Z zakresu spraw drogowych podkreślono konieczność kontynuowania budowy nowych dróg twardych, nie bacząc na kryzys gospodarczy, przechodząc z budowy szos tłuczniowych na budowę bruków z kamienia obrobionego; zwrócenia uwagi na należyłą organizację dozoru technicznego przy robotach drogowych, prowadzonych sposobem szarwarkowym; celem podkreślenia wagi motoryzacji kraju—obniżenia opłat od samochodów i t. p.

Z zakresu opieki społecznej i zdrowia zwrócono uwagę na konieczność ustawowego uregulowania sprawy pokrycia kosztów leczenia dotkniętych chorobami ogólnymi i psychicznie chorych w kierunku rozłożenia tych kosztów na gminy, powiaty i wojewódzki fundusz szpitalny, którego utworzenie jest niezbędne; wzmoczenie opieki nad umysłowo-choremimi zarówno z punktu widzenia humanitarnego jak też z punktu widzenia uchronienia ludności od nieobliczalnych czynów psychicznie chorych, które powodują częstokroć znaczne szkody materialne dążenia do stopniowego przechodzenia w zakresie opieki społecznej z opieki zamkniętej na opiekę domową t. zw. otwartą z zachowaniem jednak daleko idącej ostrożności do czasu należytego przygotowania terenu, dążąc równocześnie do przeszkolenia opiekunów społecznych, w zakresie opieki zakładowej dążyć do skomasowania drobnych zakładów opiekuńczych, prowadzonych przez Związek Międzykomunalny Wo-

jewództwa Warszawskiego.

Z zakresu spraw finansowo-budżetowych, jakkolwiek stwierdzono ciężki stan finansowy związków samorządowych, a zwłaszcza miast, to jednak mając na względzie doniosłość zadań spełnianych przez samorząd, postanowiono dążyć, aby drogą zastosowania oszczędności racjonalizacji metod pracy przy zachowaniu równowagi budżetowej, dążyć do utrzymania możliwie na dotychczasowym poziomie zakresu prowadzonej dotąd pracy.

W szczególności zwrócono uwagę na konieczność możliwie pełnego wykorzystania uprawnień oddłużeniowych przez miasta, których sytuacja finansowa jest bardzo ciężka.

Pilna potrzeba oddłużenia spółek wodnych.

Nad zagadnieniem tem pracuje od szeregu lat wiele spółek wodnych, które za pośrednictwem swoich związków okręgowych czynią usilne starania u właściwych czynników, aby wreszcie liczne zaniechania natury organizacyjnej, technicznej, a przede wszystkim finansowo-oddłużeniowej mogły znaleźć należyte rozwiązanie i umożliwić zainteresowanym rolnikom wyjście z nieznośnego położenia. Sprawa jest dużej wagi. Obejmuje bowiem kilkadziesiąt tysięcy gospodarstw zadłużonych w Banku Rolnym z tytułu kredytów, zaciągniętych na przeprowadzenie odwodnienia gruntów, a wynoszących sto kilkadziesiąt milionów złotych w zlocie.

Warunki tych kredytów, jakkolwiek nieco złagodzone dekretemi oddłużeniowymi, wydanymi w r. 1934 zupełnie nie odpowiadają możliwościom finansowym, jakimi współczesny rolnik rozporządzać może. Przy pierwotnym zadłużeniu przeciętnym około 1090 zł. na 1 ha, umorzenie w wysokości 20% pozostawia jeszcze zbyt duże obciążenie, niewspółmierne do warunków panujących obecnie w rolnictwie. Obsługa tego kredytu, łącznie z amortyzacją i dodatkami administracyjnym Banku Rolnego, wynosi dla przeważającej większości spółek około 5½% rocznie, przyczem warunki te obowiązują od chwili ukazania się dekrétów oddłużeniowych, t. j. od października 1934 r. Ponieważ zaległości powstałe do tego terminu zostały skonwertowane na pożyczki gotówkowe, obecnie więc rolnicy ci mają już nowe zaległości, pochodzące z terminów 1 kwietnia i 1 października 1935 r. Bank Rolny wszczynia z tego powodu egzekucje. Gdyby rolnicy mieli wywiązać się całkowicie z tych nowych bieżących rat, musieliby niezwłocznie wpłacić przeszło 40 zł. z ha zmeliorowanych gruntów i liczyć się z tem, że wkrótce nadejdzie termin płatności bieżącej raty to jest 1 kwietnia b. r.

Jeżeli zważymy, że są to zobowiązania nadzwyczajne, ciążące na rolniku poza wszystkimi innymi, jakie dotyczą całego rolnictwa, jak np. podatki państwowe, samorządowe, różne świadczenia na cele publiczne i t. p. to można zdać sobie sprawę z tego, jakie jest samopoczucie tej ogromnej rzeszy rolników, którzy w dobie dobrej konjunktury zdecydowali się na inwestycje wodno-melioracyjne, ulegają w tym względzie kierunkowi ówczesnej polityki rolniczej, usilnie propagowanej przez czynniki państwowe, samorządowe i organizacje rolnicze. To też do Warszawy zjeżdżają ciągle delegacje poszczególnych spółek wodnych i ich związków powiatowych, czyniąc zabiegi najpierw w kierunku wstrzymania wszczętych egzekucyj, a następnie przystąpienia do uporządkowania tych spraw w sposób racjonalny. W związku z tem zainteresowały się tem zagadnieniem organizacje i izby rolnicze, a od szeregu miesięcy usilnie zabiega w tej sprawie Centralny Komitet do Spraw Spółek Wodnych, istniejących przy Zw. Izb i Organ. Rolniczych R. P., który odbywa częste narady i pozostaje w kontakcie z czyn-

Po ogólnej dyskusji na plenum Rady Wojewódzkiej nad wnioskami poszczególnych sekcji i powzięciu szeregu uchwał, zebrani w gorących słowach złożyli podziękowanie p. Wojewodzie za inicjatywę umożliwiającą po raz pierwszy bezpośrednio zetknięcie się i wspólne obradowanie w tak szerokim zespole osób, co przez wzajemną wymianę myśli w tak różnych zagadnieniach, lecz zmierzających do jednego głównego celu—potęgi i rozwoju Państwa, przyniosło ogromne korzyści na drodze zacieśnienia współpracy i wzajemnego porozumienia.

P. Wojewoda obiecując dalsze w tym kierunku kontakty z przedstawicielami społeczeństwa zamknął obrady dziękując zebranych za tak żywy w nich udział i owocny wynik prac.

nikami państwowymi celem przedstawienia sprawy i spowodowania jej unormowania.

W ostatnich dniach został złożony p. Ministrowi Rolnictwa Reform Rolnych wyczerpujący memoriał, prócz scharakteryzowania obecnych stosunków i warunków w spółkach wodnych, zgłoszono cały szereg umotywowanych postulatów, wymagających niezwłocznie realizacji. Najważniejszy z pośród nich zmierza w kierunku dalszego umorzenia znacznej części pozostałego kapitału dłużnego. Przytem dla wielu spółek należy jednocześnie brać pod uwagę także inne zadłużenia, zwłaszcza dla takich gospodarstw, które powstały całkowicie z parcelacji i które, prócz pożyczek melioracyjnych w Banku Rolnym, mają zadłużenie z tytułu nabycia ziemi lub działów rodzinnych, dalej gospodarstwa małe, które uzupełniły się przez kupno ziemi i t. p. Zadłużenia tych gospodarstw trzeba rozpatrywać łącznie i stworzyć dla nich takie ulgi i umorzenia, aby one mogły istnieć i rozwijać się normalnie. W przeciwnym razie ulgi stworzone w jednej dziedzinie, a nie skoordynowane z innymi długami tego samego gospodarstwa, mogą okazać się nieskuteczne, a przez to źle ulokowane.

Palącą jest także sprawa kredytów krótkoterminowych melioracyjnych, które, zaciągnięte w latach 1928 i 1929, dawno już straciły swój charakter krótkoterminowy, zachowując wszakże swoje pozostałe cechy t. j. wysokie oprocentowanie i częstą wymianę weksli. Jakkolwiek globalna suma tych kredytów nie jest duża, ale uciążliwość ich dla rolników nie jest mniejsza, niż kredytów długoterminowych.

Memoriał wykazuje dalej, że oprocentowanie kredytów długoterminowych nie może być większe w obecnych warunkach od 2%.

Pozatem poruszono cały szereg zagadnień technicznych, jak np. umożliwienia wykonania robót tym spółkom, które nie przeprowadziły ich do końca i wykorzystania materiałów sprawozdawczych, a nie zużytkowanych dotąd dla braku kredytów, dalej uwzględnienia reklamacyj co do melioracji, które nie należycie funkcjonują nie z winy właścicieli gruntów. Poruszono także sprawę konserwacji urządzeń wodno-melioracyjnych.

Komitet Centralny do Spraw Spółek Wodnych przy każdej akcji zwraca uwagę czynnikom miarodajnym, że istniejący dotąd stan rzeczy wytwarza w spółkach atmosferę niepewności, a rolnik, widząc zadania nadmierne, jakie spadły na niego, czuje się jak nie na swoim gospodarstwie, a stan ten odbija się ujemnie na całości jego gospodarstwa.

Uporządkowanie spraw spółek wodnych, a spośród nich przede wszystkim racjonalne oddłużenie, mogłoby zmienić ten stan rzeczy. Nadto obciążenie z tytułu kredytów melioracyjnych, dostosowane do obecnych warunków, mogłoby poprawić wypłacalność tych rolników w stosunku do Państwowego Banku Rolnego. Przeciwnie, środkami egzekucyj-

nemi nie da się tego zagadnienia rozwiązać i dlatego tych środków należy zaniechać do czasu uporządkowania całego zagadnienia. Wreszcie nie można pominąć znaczenia, jakiego to miało dla przyszłego rozwoju akcji meljoracyjnej w Polsce. Nie ulega bowiem wątpliwości, że przeciętny rolnik, nie zaangażowany w akcji meljoracyjnej, widząc groźbę położenia, w jakim znalazły się spółki wodne, będzie się bronił przeciwko takiej akcji, co skończyłoby się utrudniać i opóźniać.

ODEZWA.

Na świecie poza granicami Polski mieszka osiem milionów Polaków. Stan materialny i warunki lokalne sprawiają, że ogromna część ich dzieci obywateli żyje bez polskiej nauki, odzwyczajają się od polskości i zamiast być pożytecznym dla Ojczyzny zwolnają, bez własnej winy przestają być Polakami.

Zagadnienie utrzymania polskości zagranicą jest sprawą całego narodu. Jest naszym świętym obowiązkiem przyjść naszym rodakom z pomocą. W tym celu utworzono Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą i już pięć lat zbiera się pieniądze na ten cel. W pierwszym roku zbiórki zebrano 205,000 zł., w drugim — 306,000 zł., w trzecim — 359,000 zł., w czwartym — 428,000 zł., w piątym — 909,000 zł.

Przystępujemy do zbiórki tegorocznej, która trwać będzie do 15 lutego. Rozesłane będą listy składek a w dniu 9 lutego odbędzie się zbiórka uliczna w Łowiczu. Zwracamy się z gorącym apelem do społeczeństwa: niech nikt, w czyjej piersi bije serce polskie, nie uchyli się od złożenia datku na cel powyższy, niech datki będą najmniejsze, choćby groszowe, ale niech nie zabraknie nikogo ani z mieszkańców miasta Łowicza, ani z ludności wiejskiej. Złożmy dowód, że myśli całej Polski są z rodakami pracującymi na obczyźnie. Powiatowy Komitet Zbiórki.

KOMUNIKAT

Nacz. Kom. Uczczenia Pamięci Marsz. J. Piłsudskiego.

Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego pod przewodnictwem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej komunikuje:

Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego kończy w tych dniach zamknięcie swych prac za okres 1935-go roku.

Sprawozdanie z nich będzie przedstawione Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej, jako Przewodniczącemu Komitetu. Sprawozdanie to obejmie zarówno prace Wydziału Wykonawczego Komitetu, jak i poszczególnych komitetów wojewódzkich.

Równocześnie Komitet Naczelny donosi, że zamieszczone swego czasu w prasie komunikaty, zawierające ostrzeżenie społeczeństwa przed akcją niesumiennej wydawców, przedsiębiorstw lub instytucji, starających się wykorzystać pamięć Wielkiego Zmarłego dla celów dochodowych, odniosły w społeczeństwie zupełnie zrozumiały oddźwięk. Z różnych stron napływają do Komitetu zawiadomienia o tego rodzaju wypadkach, które w wielu razach wypływają tylko z niezrozumienia rozwijanej przez Naczelny Komitet akcji.

Naczelny Komitet jeszcze raz przypomina, że przed ukończeniem zbiórki pieniężnej oraz prac zasadniczych o znaczeniu ogólnopolskim, a więc krypty na Wawelu, Sowińca, mauzoleum na Rossie w Wilnie, pomnika w stolicy i uwiecznieniem śladów drogi Marszałka na terenach Rzeczypospolitej — nie będzie mógł w zasadzie dopuszczać do realizowania innych form uczczenia pamięci Józefa Piłsudskiego.

Konto P. K. O. № 1513 jest nadal jedynym i wyłącznym kontem Komitetu, na które należy wnosić ofiary, zwłaszcza zaś te, które nie są uwidocznione na listach składowych Komitetu.

Jak w pow. Błońskim gospodaruje Wydział Pow.

W chwili obecnej przeżywa nasze państwo, jak zresztą większość krajów na kontynencie, najcięższy bodaj okres jaki mamy do zanotowania na przestrzeni ostatnich dziesiątków lat. Panujący na całym świecie kryzys gospodarczo-polityczny, zjawisko okrutne, ale nieuchwytnie ani w swym źródle, ani w stosowaniu środków, które należałoby go zwalczać nie oszczędził również i Rzeczypospolitej.

Nie zagłębiając się w krytykę słuszności metod zapobiegawczych stosowanych przez rządy różnych krajów, będziemy jednak dalecy od prawdy najgłębszej, twierdząc, że najsukuteczniejszą i najbardziej pozytywną obroną przed klęską kryzysu jest wspólne i bez wyjątków zjednoczenie się obywateli, ofiarność, uczciwość i bez zastrzeżeń lojalne ustosunkowanie się do poczynań Rządu.

Jeżeli nasza sytuacja gospodarcza jest w obecnej chwili ciężka i wymagająca dowodów wielkiego hartu ducha i oddania dla sprawy, to jaką radością winna być dla nas świadomość, że właśnie w tej chwili jesteśmy wszyscy solidarni, zjednoczeni i gotowi wspólnie, bez narzekań do najdalej idących poświęceń.

To też nie istnieją słowa potępienia dla tych, co sami nie czując podobnie, zerują na najszlachetniejszych odruchach Narodu, trwonią pieniądze publiczne, załamują wiarę obywateli w celowość ponoszonych ofiar i wreszcie podważają i dezawuuują zarządzenia Rządu.

Ostatnio właśnie mamy do zanotowania wypadek nadużyć wykrytych na terenie Wydziału Drogowego Sejmiku Błońskiego.

Kanwą, na której nadużycia uprawiano, była tym razem ustawa o możliwości wpłacania podatków w naturze, jeżeli chodzi o powiat Błoński to o płacenie podatków przez dostawę kamienia polnego i piasku dla Wydziału Drogowego Sejmiku Błońskiego. Jak obecnie stwierdzono, wystawiano w Wydziale Drogowym pokwitowania na fikcyjne dostawy kamienia i piasku, temi zaś pokwitowaniami regulowano należności podatkowe. W konsekwencji aresztowano pięć osób. Śledztwo wykazało, że nadużycia poza samymi płatnikami podatków popełniała grupa pracowników Wydziału Drogowego: drogomistrz, kasjer i dozorca drogowy. Do afery zamieszana jest również zaarrestowana urzędniczka Zarządu gm. Grodzisk, żona pisarza gminnego tejże gminy.

Popelnione nadużycia sięgają kilkunastu tysięcy złotych. Opinia publiczna poruszona w sposób najgwałtowniejszy, a oburzenie ludności w pierwszym rzędzie zwrócono przeciwko tym, którzy nie potrafili zaopiekować się należycie groszem publicznym i Kierownikowi Wydziału Drogowego, inż. Spince. Temu ostatniemu meldowano jeszcze w październiku 1935 r. o dostawcy podejrzanym, lecz bez skutku.

W konsekwencji niedozoru — brak pieniędzy na szpitale, na opał dla szkół i dożywianie dzieci, a strudem składane przez gminę sumy rozkradzione.

Nie od rzeczy będzie podkreślić, że praca małżonków, jako to miało miejsce w gminie Grodzisk, a często całych rodzin w niewielkiej obsadzie urzędniczej gminy, nie przyczynia się do uzdrowienia stosunków.

Jak nadmienilem, oburzenie ludności jest ogromne, zrosztą zupełnie zrozumiałe, a co najważniejsze — słuszne.

Wkroczenie właściwej instancji dla ukarania winnych i potępienia opieszalych w nadzorze dobra publicznego osób winno być nakazem chwili, gdyż tylko energiczne zareagowanie władz jest w stanie przyczynić się do uspokojenia wzburzonej opinii publicznej i podniesienia wiary w racjonalność wszelkich zarządzeń.

K. Dublasiewicz
poseł na Sejm.

Współpraca Spółdzielczych Central Gospodarczych.

W lokalu Związku Spółdzielni Rolniczych i Zapróbkowo-Gospodarczych w Warszawie odbyła się konferencja przedstawicieli wszystkich centrali finansowych i gospodarczych Związku. W części plenarnej konferencji dyr. naczelny Związku p. K. Kierkowski przedstawił zebrany wyniki dotychczasowe i program prac na rok bież., podkreślając w zakresie prac central konieczność planowej organizacji rynku wewnętrznego. Konferencja plenarna przyjęła szereg tez, przyjętych na naradach poszczególnych central finansowych i gospodarczych Związku, a szczególnie w zakresie prac organizacyjnych w terenie. Ustalono mianowicie zasady obrotów kredytowych między centralami a poszczególnymi spółdzielniami. Centrale gospodarcze przyjęły zasadę podziału rejonowego swej działalności, i postanowiły prowadzić wyteżoną akcję w kierunku należytego postawienia swej sprawności organizacyjnej i handlowej.

Dokształcenie uczniów ogrodniczych.

W zakładach ogrodniczych pracuje licznie młodzież ogrodnicza, nie posiadająca wykształcenia teoretycznego. Wobec tego Komitet Związków Polskich Zrzeszeń Ogrodniczych rozważał na szeregu posiedzeń sprawę dokształcenia tej młodzieży. W dyskusjach na ten temat przeważał pogląd, aby powołać do życia wieczorne zimowe szkoły dokształcające na wzór szkół rzemieślniczych w ośrodkach produkcji ogrodniczej. Podobne szkoły istnieją w Warszawie.

Uprawa roślin leczniczych w Polsce.

Na początku r. 1935 było w Polsce 235 plantacji roślin przemysłowo-leczniczych, dla 185 plantacji obszar wynosił 312 ha. Z pośród roślin leczniczych najczęściej uprawiane są: mięta kędzierzawa, mięta pieprzowa, rumianek pospolity, koper włoski kminek zwyczajny i inne.

Kronika powiatu i miasta.

Z ZEMWARU. Zasilenie Kutna. Z dniem 1 lutego Zemwar przejmując ostatecznie zasilenie miasta Kutna i odbiorców indywidualnych w myśl uprzednio zawartych umów. W ten sposób ilość energii sprzedawanej przez Zemwar wzrosła przeszło o 2 miliony kolowatogodzin w stosunku rocznym.

Budowa linii do Skierniewic. Przystąpiono do studjów nad budową linii 3x35 kw. 30.000 v. do Skierniewic. Należy sądzić że miejscowości leżące po drodze będą mogły korzystać z poboru energii elektrycznej. Szczególnie dotyczy to lotnisko Nieborów.

Kurs społeczno-gospodarczy. W dniach 20 do 25 l. b. r. odbył się na Blichu kurs społeczno-gospodarczy zorganizowany przez Zw. Wych. i Wych. Szkół Roln. Poruszone były następujące zagadnienia: jak żyje wieś duńska, czeska, serbska i jugosłowiańska; prądy socjalne; agraryzm; organizacja hodowli na terenie; pomoc weterynaryjna w nagłych wypadkach; ustawodawstwo; choroby zakaźne inwentarskie; klasyfikacja gruntów; odciążenie rolnictwa, elektryfikacji wsi, spółdzielczość i o samokształceniu. W kursie brali udział, oprócz wychowanków i przewodnicy organizacji młodzieżowych.

Zainteresowanie zagadnieniami b. duże, o czym świadczyła ożywiona dyskusja. Przeciętna frekwencja na kursie 70 osób. W wyniku referatu spółdzielczego oraz w związku z powstawaniem szeregu spółdzielni spożywczych na terenie powiatu, jednomyślnie postanowiono przystąpić do organizacji okręgowej spółdzielni spożywców w Łowiczu, która umożliwiłaby uniknięcie pośredników w zaopatrywaniu się w towary przez poszczególne spółdzielnie. W wyniku referatu o samokształceniu zgłosiło się 17 zespołów do konkursu czytelnictwa.

Gm. LUBIANKÓW — DOMARADZYN. Pożar. 24-go stycznia 1936 roku podczas młócenia zboża zapaliła się stodoła drewniana kryta słomą, należąca do majątku Domaradzyn, gm. Lubianków. Pożar rozszerzył się na przyległą owczarnię murywaną. Poza wymienionymi budynkami spaliło się: młocarnia, około 50 wozów owsa, 60 wozów jęczmienia, 8 wozów żyta, 2 barany i 3 jagnięta. Straty ogólne poszkodowany właściciel p. Chojnowski Walerj oblicza sobie na 40 do 50 tysięcy złotych.

ŁYSZKOWICE. Założenie spółdzielni. 26 stycznia b. r. odbyło się zebranie organizacyjne w celu powołania do życia spółdzielni żelaznej.

Miarą zainteresowania gospodarzy ruchem spółdzielczym jest frekwencja i ilość zadeklarowanych udziałów. Przy zakładaniu pierwszej na miejscowym terenie spółdzielni mleczarskiej zgłoszono tylko 10 u-

działów, na udziałowców spółdzielni żelaznej zapisało się jednorazowo 200 osób i liczba ta stale wzrasta. Na zebraniu organizacyjnym było obecnych 300 osób. Wielka sala dla zgromadzeń nie mogła pomieścić zainteresowanych, powstającą nową placówką handlową.

Według ostatnio otrzymanych wiadomości, spółdzielnia wynajęła już odpowiedni sklep i przyjęła nazwę „Potęga”.

Oby tylko gospodarze z Łyszkiwie i okolicy nadal gromadnie pracowali, gromadnie popierali swój sklep spółdzielczy drogą czynienia w nim właśnie zakupów, a nie gdzieindziej, wtedy niewątpliwie najbliższa już przyszłość pokaże, że spółdzielczość jest istotnie ideją potężną.

Nowej placówce życzymy jaknajlepszego i jakszybszego rozwoju.

Uszkodzenie rurociągu miejskiego. W tygodniu bieżącym pękła rura wodociągowa prowadząca pod torem kolejowym wodę do zasilania koszar. Woda rozmyła część nasypu nie wyrządzając poza tym większych szkód. Sytuację wkrótce opanowano, dokonując naprawy.

Zarząd Związku b. Ochotników Armji Polskiej zwołuje na dzień 2 lutego b. r. godz. 11 rano w małej sali Domu Ludowego Walne Zebranie informacyjne. Ze względów organizacyjnych obecność wszystkich członków jest obowiązkowa.

Komitet Dorocznej Zabawy Kół Rodzicielskich obu gimnazjów w Łowiczu podaje do wiadomości, że czysty dochód z zabawy tegorocznej wyniósł 680 zł. 13 gr.

Suma ta została w równych częściach podzielona pomiędzy Koła Rodzicielskie gimnazjów żeńskiego męskiego na wpisy dla niezamożnej młodzieży.

Tym wszystkim, którzy pomogli datkiem, lub pracą w urządzeniu zabawy i tym którzy wzięli udział i przyczynili się do jej powodzenia, składa najserdeczniejsze podziękowania.

Komitet.

Zarząd Straży Pożarnej Ochotniczej w Łowiczu w dniu 22 lutego b. r. na zakończenie karnawału urządza Bal-Maskowy w Kinie „EOS”. Wejście zł. 2, Galeria 1 zł. Bufet tani i obficie zaopatrzony.

Kolejowe Przysposob. Wojskowe. (Zarząd Ogniska Łowicz) urządza zabawę taneczną w dn. 8 lutego b. r. w świetlicy Kolejowego Przysp. Wojsk. na st. Łowicz (wejście od ulicy Dworcowej). Początek zabawy o godz. 20-ej. Wstęp—zł. 1—. Całkowity dochód przeznaczony na cele kulturalno-oświatowe tutaj ogniska.

Patronat Kl. I. B. przy gimn. męskim w Łowiczu urządza dn. 6 lutego dancing bridge w cukierni

p. J. Gierasiewicza. Początek o godz. 20 ej. Dochód przeznaczony na niezamożnych uczniów, oraz na potrzeby kulturalno-oświatowe tejże klasy.

Zabawa w Sokole. Tow. Gimn. „Sokół” w Łowiczu urządza dnia 8 lutego r. b. w lokalu własnym przy ul. Tkaczew Zabawę Taneczną. Początek o godz. 21-ej.

Komunikat Domu Ludowego.

W związku z unormowaniem opłat za korzystanie z sal Domu Ludowego—podaje się publicznej wiadomości: 1) Wynajmowanie wielkiej sali ze sceną i balkonem, z ogrzaniem i oświetleniem sali, 2) pokoi dla artystów przy scenie, oraz obsługą kurtyny efektów świetlnych—za jedno przedstawienie zł. 60.—Przy 2 przedstawieniach: jedno po drugim—zł. 80.—

Dla zespołów przyjeżdżających perjodycznie jak „Teatr Reduta”, lub organizacji miejscowych—o 20% taniej.

Przy zajęciu wielkiej sali z balkonem—bez sceny zł. 35—Bez sceny i balkonu zł. 30.—

W okresie letnim, gdy ogrzewać niepotrzeba, oraz bywa nieco niższe zużycie prądu elektrycznego—ceny powyższe redukują się o 20%.

Dla zainteresowanych wprowadzamy opłaty abonamentowe, a mianowicie: za 6 przedstawień pojedynczych z ogrzaniem i oświetleniem zł. 210—i bez ogrzania 180 zł. Wpłata obowiązuje z góry.

Koszt wynajęcia małej sali z ogrzaniem i oświetleniem zł. 7.—. Bez ogrzania i oświetlenia zł. 5.50 gr.

Dla instytucji będących członkami Domu Ludowego używanie wielkiej sali bezpłatne. Za pełne oświetlenie i ogrzanie wielkiej sali i sceny, oraz obsługę kurtyny i tablicy świetlnej zł. 20.—. Koszta ogrzania i oświetlenia wielkiej sali bez sceny—zł. 12.—.

Ogrzanie i oświetlenie małej sali kosztuje jednorazowo zł. 1.50 Samo oświetlenie 50 gr.

Przy okazji prosimy członków o przestrzeganie zwyczaju wcześniejszych zamówień na jedną i drugą salę. Zarząd Domu Ludowego będzie ze swej strony przestrzegał, żeby instytucje korzystające z sal były obsługiwane bez zarzutu.

Zarząd Domu Ludowego.

Sprawozdanie kasowe.

Komit. Budowy Pomnika ku czci J. Chelmońskiego.
PRZYCHÓD

1. Prezes Księgarni Łowickiej	zł. 25.00
2. Nauczyciele z powiatu	5.00
3. Z. S. ze Strzelcewa i Łaguzewa	7.50
4. Gm. Jeziorko	200.00
5. Rektor W. Chrzanowski	20.00
6. Ognisko Z. N. P. gm. Jeziorko	25.00
7. Sędzia Łoskowski	60.00
8. Starostwo pow. łowickiego	25.00
	zł. 367.50

ROZCHÓD

1. Wydatki związane z wmurowaniem aktu erekcyjnego	zł. 18.20
2. Wydatki związane z wykon. pomnika	313.80
3. Krzewy	26.51
4. Korespondencja	8.75
	zł. 367.50

Prezes: H. Langowski.

Zaginęła książeczka wojskowa, wydana przez P.K.U. w Skierniewicach na imię Franciszka Sowińskiego, syn Tomasa, rocznik 1889, z Łowicza. 3—1

Redaguje: Komitet.

Wydaje: w im. Powiat. Komitetu Regionalnego w Łowiczu.

Druk. SS-ów K. Rybackiego w Łowiczu.

Podziękowanie.

Za udaną operację i troskliwą opiekę w czasie mego pobytu w szpitalu, składam serdeczne podziękowanie w szczególności Dr. Z. Ciszewskiemu oraz Dr. L. Olenderczykowi i Siostrze Annie.

Ir. Gozdowska z rodzicami.

Sygnatura Km. 935/35.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łowiczu Piotr Pilichowski mający kancelarię w Łowiczu ul. P.O.W. Nr. 3 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 5 lutego 1936 r. o godzinie 16 we wsi Popów, gm. Lubianków odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Stefana Flisiaka składających się z świń, cielaka, żyta, pszenicy i owsa oszacowanych na łączną sumę zł. 504.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Dnia 25 stycznia 1936 r.

Komornik (—) Piotr Pilichowski.

Szczęście i dobrobyt domowy

przynieść może każdemu

35-ta Polska Państwowa Loteria Klasowa

GŁÓWNA WYGRANA

jeden jeden
miljon 1.000.000 milion
złotych złotych

Szczęśliwe losy do 1-szej klasy nabywać można
W KOLEKTURZE

EMILA BALCERA

W ŁOWICZU, Rynek Kilińskiego 10.

Ciągnięcie 1-szej klasy rozpoczyna się 20 lutego b. r. Pozamiejscowym wysyła się losy pocztą na zamówienie.

3—2

Unieważnia się dowód lokacyjny № 4/112 wydany przez Spółdzielczy Bank Ziemi Łowickiej w Łowiczu dnia 9 stycznia 1929 r. na imię Ludwika Kuczyńskiego, zam. w Stroniewicach pow. Łowickiego. 3—2

Losy 1 ej kl. 35 Leterji
nabywajcie w kolekturze

A. SOBIESZKA

w ŁOWICZU, ul. Długa 16 tel. 45,

gdzie ostatnio w IV kl. padły wygrane:

zł. 1.000 na № 182.734

zł. 2.500 na № 76.717

zł. 10.000 na № 76.712

oraz wiele mniejszych wygranych.

KINO „C-O-R-S-O“

W dniach: 31 I. godz. 8.15, 1 II.—7 i 9, 2 II.—5, 7 i 9 i 3 II.—8.15 wiecz. wyświetla film p. t.

Napad na Kongo

Połączony triumf wyobraźni Edgara Wallace'a talentu reżysera Kordy. W rolach głównych: Paul Robeson i Nina Makinney.

Redaktor odpowiedzialny: Mgr. Stanisław Oleśiak